

بررسی دیدگاه خبرگان در مورد ارائه خدمات ارتقا سلامت به بیماران در بیمارستانهای تابعه دانشگاه شهید بهشتی و ارائه الگوی پیشنهادی

دکتر ممدعلی میدرنیا^۱، دکتر کامبیز عباچی^{۲*}، دکتر بهزاد دماری^۳، دکتر اذن ا... آذرگشاد^۴، دکتر عباس وثوق مقدم^۵

۱. استادیار، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی
۲. استادیار، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی
۳. استادیار، دانشکده پزشکی، موسسه ملی تحقیقات سلامت، دانشگاه علوم پزشکی تهران
۴. استادیار، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی
۵. استادیار، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

چکیده

سابقه و هدف: از سال ۱۹۸۶ و بدنبال اولین بیانیه ارتقا سلامت در اجلاس جهانی اتاوا، نگاه تازه‌ای به ارائه خدمات توسط بیمارستانها که بطور سنتی ارائه‌کننده خدمات تشخیصی و درمانی هستند، بوجود آمد. در دیدگاه جدید بیمارستانها جزو بهترین بسترها برای ارائه خدمات ارتقا سلامت و پیشگیری می‌باشند.

مواد و روش‌ها: این مطالعه از نوع "تحقیق در خدمات سلامت" می‌باشد. در ابتدا، تحلیل خبرگان انجام و خبرگان کلیدی در دو دسته درونی (internal) و بیرونی (external) قرار گرفته و توسط پرسشنامه‌هایی که روایی آنها از طریق نظر خبرگان محرز شده بود، مورد سوال واقع شدند. سوالات در مورد ابعاد مختلف ارائه خدمات ارتقا سلامت برای بیماران در بیمارستانها مانند ضرورت و فوریت ارائه این خدمات، لزوم تدوین و تصویب قوانین، استقراردهندگان خدمت، موانع استقرار در آینده، ارائه‌دهندگان، گیرندگان و ساختار ارائه خدمت بعمل آمد. عمده سوالات بر اساس مقیاس لیکرت طراحی شده و در نهایت میانگین و انحراف معیار نظر خبرگان، در مورد هر جنبه از این خدمات، با توجه به نمره بدست آمده در مقیاس لیکرت، محاسبه و مورد تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: برحسب نتایج حاصله و تجربیات جهانی، الگویی جهت ارائه این خدمات در بیمارستانهای تابعه دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی طراحی شد. در این الگو بیمارستانهای دولتی آموزشی و بیماران بستری در بخشهای بالینی در اولویت اول برای ارائه خدمات می‌باشند. برای ارائه این خدمات، ساختاری مانند کلینیک پیشگیری یا اتاق ارتقا سلامت در بخشهای بالینی لازم است. تامین هزینه‌ها مهمترین تهدید برای ارائه خدمات در آینده می‌باشد. همچنین خبرگان با ارائه خدمات توسط متخصصین بالینی و پزشکی اجتماعی، پزشکان عمومی و پرستاران آموزش‌دیده موافق بودند.

نتیجه‌گیری: خدمات ارتقای سلامت دورنمای آینده خدمات بیمارستانی در نظامهای سلامت است. بدون شک، الگوی پیشنهادی راهنمای مناسبی برای تصمیم‌گیران و مدیران ارشد جهت تصمیم‌گیری مبتنی بر شواهد و استقرار این خدمات در آینده خواهد بود.

واژگان کلیدی: ارتقا سلامت، خدمات، بیمارستان ارتقادهنده سلامت، الگو، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی.

مقدمه

صادر شده که آخرین آن در سال ۲۰۰۵ و در کشور تایلند بود. بر اساس این بیانیه‌ها تعریف ارتقا سلامت عبارت است از توانمندسازی افراد برای افزایش کنترل روی سلامت و امکان بهبود آن (۲). تاکید این تعاریف بر این است که سلامت با لحظه لحظه زندگی انسانها مانند زمان کار، یادگیری، اوقات فراغت و ... پیوند خورده است (۲). این بیانیه، سلامت را در طیفی وسیع‌تر نسبت به تعاریف قبلی مانند تعریف سلامت در اجلاس آلتا توصیف می‌کند (۲،۳). کشور جمهوری اسلامی

اولین کنفرانس بین‌المللی ارتقا سلامت در سال ۱۹۸۶ و در اتاوا برگزار و اولین بیانیه ارتقا سلامت بعنوان رویکردی جدید به بخش سلامت ارائه شد (۱). پس از آن، پنج بیانیه دیگر

*نویسنده مسئول مکاتبات: دکتر کامبیز عباچی‌زاده؛ تهران، اوین، خیابان کودکیار، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، گروه پزشکی اجتماعی؛ پست الکترونیک: abachizade@gmail.com